

**KỶ THI CHỌN HỌC SINH GIỎI QUỐC GIA
TRUNG HỌC PHỔ THÔNG NĂM HỌC 2025 - 2026**

Môn: **LỊCH SỬ**

Thời gian làm bài: **180 phút** (không kể thời gian giao đề)

Ngày thi: **25/12/2025**

Đề thi gồm 01 trang, có 07 câu

Câu 1 (2,5 điểm)

Khái quát những thành tựu tiêu biểu của nền văn minh Văn Lang - Âu Lạc. Thế hệ trẻ Việt Nam hiện nay cần làm gì để góp phần gìn giữ và phát huy giá trị của nền văn minh này?

Câu 2 (2,5 điểm)

Cho thông tin, tư liệu sau:

Năm 1896, Bộ trưởng Thuộc địa Anh Joseph Chamberlain đã phát biểu: “*Bằng chính sách thuộc địa của chúng ta, ngay sau khi chúng ta chiếm lĩnh và phát triển một lãnh thổ mới, chúng ta sẽ phát triển chúng như những chỗ dựa quyền lực của văn minh nhằm gia tăng thương mại thế giới*”.

(Michel Beaud, *Lịch sử chủ nghĩa tư bản từ 1500 đến 2000*, NXB Thế giới, Hà Nội, 2002, tr.242)

a) Lí giải tầm quan trọng của thuộc địa đối với sự phát triển của chủ nghĩa tư bản từ cuối thế kỉ XIX đến đầu thế kỉ XX.

b) Vấn đề thuộc địa đã tác động như thế nào đến quan hệ quốc tế từ cuối thế kỉ XIX đến đầu thế kỉ XX?

Câu 3 (3,0 điểm)

Trên cơ sở phân tích nguyên nhân chủ quan dẫn đến thất bại của Triều Nguyễn trong cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp (1858 - 1884), hãy rút ra bài học kinh nghiệm cho sự nghiệp bảo vệ Tổ quốc Việt Nam hiện nay.

Câu 4 (3,0 điểm)

Phân tích điều kiện dẫn đến sự ra đời của trào lưu cứu nước theo tư tưởng dân chủ tư sản ở Việt Nam trước Chiến tranh thế giới thứ nhất (1914 - 1918). Trào lưu này có ý nghĩa như thế nào đối với phong trào yêu nước của Việt Nam thời bấy giờ?

Câu 5 (3,0 điểm)

Khái quát hoạt động đối ngoại tiêu biểu của Chủ tịch Hồ Chí Minh từ tháng 9 năm 1945 đến năm 1950 trong cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp (1945 - 1954). Từ đó rút ra những kinh nghiệm cho hoạt động đối ngoại của Việt Nam hiện nay.

Câu 6 (3,0 điểm)

Cho thông tin, tư liệu sau:

Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ VIII của Đảng Cộng sản Việt Nam (1996) tổng kết thành tựu 10 năm đầu đổi mới về đối ngoại như sau: “*Phát triển mạnh mẽ quan hệ đối ngoại, phá thế bị bao vây cấm vận, tham gia tích cực vào đời sống cộng đồng quốc tế*”.

(Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đảng toàn tập*, tập 55, NXB Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2015, tr.351)

a) Khái quát những thành tựu đối ngoại chủ yếu của Việt Nam trong 10 năm đầu đổi mới.

b) Phân tích ý nghĩa của những thành tựu đối ngoại này đối với công cuộc Đổi mới ở Việt Nam.

Câu 7 (3,0 điểm)

Phân tích những biểu hiện của xu thế đa cực trong quan hệ quốc tế sau Chiến tranh lạnh (từ năm 1991 đến nay). Trong bối cảnh đó, Việt Nam thích ứng như thế nào?

----- HẾT -----

* Thí sinh **KHÔNG** được sử dụng tài liệu;

* Giám thị **KHÔNG** giải thích gì thêm.

Môn: LỊCH SỬ

Ngày thi: 25/12/2025

Hướng dẫn chấm thi gồm 05 trang

I. Hướng dẫn chung

1. Giám khảo chấm đúng như đáp án, thang điểm của Bộ Giáo dục và Đào tạo.
2. Nếu thí sinh có cách trả lời khác đáp án nhưng đúng thì giám khảo vẫn cho điểm theo thang điểm của Hướng dẫn chấm thi.
3. Giám khảo không quy tròn điểm thành phần của từng câu, điểm của bài thi.

II. Đáp án, thang điểm

Câu	Nội dung chính và hướng dẫn chấm	Điểm
Câu 1 (2,5 điểm)	Khái quát những thành tựu tiêu biểu của nền văn minh Văn Lang - Âu Lạc. Thế hệ trẻ Việt Nam hiện nay cần làm gì để góp phần gìn giữ và phát huy giá trị của nền văn minh này?	
	a) <i>Khái quát những thành tựu...</i>	1,50
	- Về chính trị: Nhà nước Văn Lang, Âu Lạc được thành lập; chống ngoại xâm và tổ chức trị thủy,... - Về kinh tế: nông nghiệp trồng lúa nước, có tiến bộ về công cụ, kĩ thuật canh tác; các nghề thủ công (làm gốm, đúc đồng,...) phát triển với nhiều sản phẩm tinh xảo,... - Về đời sống văn hóa vật chất: lương thực chính là lúa gạo, thức ăn chủ yếu là rau, cá,...; nữ mặc váy, áo yếm; nam đóng khố, ở trần; có đồ trang sức (vòng, nhẫn, khuyên tai,...); nhà ở phổ biến là nhà sàn, quần tụ thành xóm làng; phương tiện đi lại chủ yếu là thuyền, bè,... - Về đời sống văn hóa tinh thần: + Tín ngưỡng: thờ cúng tổ tiên và những người có công với cộng đồng, thờ các vị thần tự nhiên, tín ngưỡng phồn thực,... + Nghệ thuật: âm nhạc, ca múa, lễ hội,... + Phong tục: ăn trâu, nhuộm răng, xăm mình,...	
	b) <i>Thế hệ trẻ hiện nay cần làm gì...</i>	1,00
	<i>Một số gợi ý để tham khảo:</i> 1- Học tập, tìm hiểu về lịch sử, văn hóa dân tộc để nâng cao tinh thần yêu nước, đoàn kết, ý thức trân trọng, tự hào về cội nguồn...; 2- Tích cực tham gia các hoạt động bảo tồn giá trị di sản,...; 3- Phát huy giá trị di sản (số hóa di sản, sáng tạo sản phẩm văn hóa, nghệ thuật mang đậm bản sắc văn hóa dân tộc,...),...; 4- Tham gia giao lưu văn hóa, quảng bá giá trị của di sản văn hóa,...	

Câu	Nội dung chính và hướng dẫn chấm	Điểm
Câu 2 (2,5 điểm)	Cho thông tin, tư liệu sau: Năm 1896, Bộ trưởng Thuộc địa Anh Joseph Chamberlain đã phát biểu: “<i>Bằng chính sách thuộc địa của chúng ta, ngay sau khi chúng ta chiếm lĩnh và phát triển một lãnh thổ mới, chúng ta sẽ phát triển chúng như những chỗ dựa quyền lực của văn minh nhằm gia tăng thương mại thế giới</i>”. (Michel Beaud, <i>Lịch sử chủ nghĩa tư bản từ 1500 đến 2000</i>, NXB Thế giới, Hà Nội, 2002, tr.242) a) Lí giải tầm quan trọng của thuộc địa đối với sự phát triển của chủ nghĩa tư bản từ cuối thế kỉ XIX đến đầu thế kỉ XX. b) Vấn đề thuộc địa đã tác động như thế nào đến quan hệ quốc tế từ cuối thế kỉ XIX đến đầu thế kỉ XX?	
	a) Lí giải tầm quan trọng của thuộc địa...	1,50
	- Là nơi cung cấp nguyên liệu, nhân công giá rẻ cho nền kinh tế chính quốc, bổ sung nguồn tư bản phục vụ cho sự phát triển của chính quốc,... - Là nơi đầu tư thu lợi nhuận và thị trường tiêu thụ hàng hóa cho nền kinh tế chính quốc; nơi trút gánh nặng khủng hoảng; nguồn dự trữ chiến lược của chính quốc;... - Là nơi xây dựng căn cứ quân sự; nguồn cung cấp binh lính phục vụ cho chiến tranh đế quốc, tranh giành thuộc địa; góp phần giải quyết những mâu thuẫn xã hội ở chính quốc;... - Góp phần đưa chủ nghĩa tư bản từ tự do cạnh tranh sang độc quyền (chủ nghĩa đế quốc),...	
	b) Vấn đề thuộc địa đã tác động...	1,00
	- Làm cho quan hệ quốc tế căng thẳng do mâu thuẫn giữa các nước đế quốc có nhiều thuộc địa và có ít thuộc địa,... - Dẫn đến các cuộc chạy đua xâm chiếm thuộc địa; chạy đua vũ trang và hình thành các liên minh chính trị, quân sự đối lập nhau;... - Đưa đến các cuộc xung đột quân sự, chiến tranh giữa các nước đế quốc, tiêu biểu là cuộc Chiến tranh thế giới thứ nhất (1914 - 1918),... - Làm cho mâu thuẫn giữa các dân tộc thuộc địa với các nước đế quốc thêm gay gắt, dẫn đến phong trào đấu tranh chống đế quốc ở nhiều nơi, đặc biệt là phong trào giải phóng dân tộc ở châu Á, châu Phi, khu vực Mỹ La-tinh,...	
Câu 3 (3,0 điểm)	Trên cơ sở phân tích nguyên nhân chủ quan dẫn đến thất bại của Triều Nguyễn trong cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp (1858 - 1884), hãy rút ra bài học kinh nghiệm cho sự nghiệp bảo vệ Tổ quốc Việt Nam hiện nay.	
	a) Phân tích nguyên nhân chủ quan...	1,50
	- Triều Nguyễn thực hiện chính sách “bế quan tỏa cảng”, không coi trọng canh tân đất nước,... làm cho đất nước bị khủng hoảng kinh tế - xã hội và suy yếu,... - Đường lối lãnh đạo kháng chiến của Triều Nguyễn chưa đúng đắn; triều đình thiếu quyết tâm kháng chiến đến cùng; nội bộ lãnh đạo bị phân hóa thành phe chủ chiến và phe chủ hòa;... - Triều Nguyễn chưa phát huy được tinh thần yêu nước chống Pháp của nhân dân; chưa xây dựng được khối đại đoàn kết toàn dân đánh giặc;... - Quân đội thiếu trang bị vũ khí hiện đại; nặng về phòng ngự, bỏ qua nhiều cơ hội thuận lợi để đánh thắng Pháp;...	

Câu	Nội dung chính và hướng dẫn chấm	Điểm
	- Trong đàm phán với Pháp, triều đình thường rơi vào thế bị động, thiếu linh hoạt, nghiêng về cầu hòa, dẫn đến lần lượt kí các hiệp ước bất bình đẳng,...	
	<i>b) Bài học kinh nghiệm...</i>	1,50
	<i>Một số gợi ý để tham khảo:</i> 1- Phát huy sức mạnh của toàn Đảng, toàn dân trong sự nghiệp bảo vệ Tổ quốc; chú trọng phát triển kinh tế - xã hội để tạo nên sức mạnh nội lực; xây dựng quân đội chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại; xây dựng thể trận quốc phòng toàn dân vững mạnh,... 2- Phát huy truyền thống yêu nước, củng cố khối đại đoàn kết dân tộc; 3- Mở rộng quan hệ quốc tế nhằm tận dụng các nguồn ngoại lực để phát triển đất nước; chủ động theo dõi tình hình thế giới, kịp thời nhận diện nguy cơ để bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ xa;...	
Câu 4 (3,0 điểm)	Phân tích điều kiện dẫn đến sự ra đời của trào lưu cứu nước theo tư tưởng dân chủ tư sản ở Việt Nam trước Chiến tranh thế giới thứ nhất (1914 - 1918). Trào lưu này có ý nghĩa như thế nào đối với phong trào yêu nước của Việt Nam thời bấy giờ?	
	<i>a) Phân tích những điều kiện...</i>	1,50
	- Trào lưu tư tưởng dân chủ tư sản ở châu Á (Trung Quốc, Nhật Bản, Xiêm,...) được truyền bá vào Việt Nam,... - Những chuyển biến kinh tế - xã hội Việt Nam dưới tác động của cuộc khai thác thuộc địa lần thứ nhất của thực dân Pháp đã tạo ra cơ sở cho trào lưu cứu nước mới,... - Các sĩ phu tiến bộ có sự chuyển biến trong nhận thức về con đường cứu nước mới,... - Yêu cầu cần có con đường cứu nước mới sau thất bại của phong trào yêu nước theo khuynh hướng phong kiến cuối thế kỉ XIX,...	
	<i>b) Ý nghĩa...</i>	1,50
	- Thể hiện sự chuyển biến của phong trào yêu nước từ tư tưởng phong kiến sang tư tưởng dân chủ tư sản,... - Góp phần thức tỉnh tinh thần dân tộc, tiếp nối truyền thống yêu nước chống ngoại xâm của nhân dân Việt Nam,... - Góp phần đa dạng hình thức và phương pháp đấu tranh mới (cải cách, báo chí,...) trong phong trào yêu nước, thu hút được đông đảo các tầng lớp nhân dân tham gia;... - Thể hiện được sự nỗ lực của các sĩ phu tiến bộ trong việc tìm kiếm con đường cứu nước mới, để lại những bài học kinh nghiệm cho các phong trào yêu nước,...	
Câu 5 (3,0 điểm)	Khái quát hoạt động đối ngoại tiêu biểu của Chủ tịch Hồ Chí Minh từ tháng 9 năm 1945 đến năm 1950 trong cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp (1945 - 1954). Từ đó rút ra những kinh nghiệm cho hoạt động đối ngoại của Việt Nam hiện nay.	
	<i>a) Khái quát hoạt động đối ngoại tiêu biểu...</i> - Đối với Liên hợp quốc và các cường quốc: Chủ tịch Hồ Chí Minh gửi thư, công hàm,... đề nghị các nước công nhận nền độc lập và đặt quan hệ ngoại giao với Chính phủ Việt Nam Dân chủ Cộng hòa,... - Đối với Trung Hoa Dân quốc: Chủ tịch Hồ Chí Minh thực hiện chủ trương “Hoa - Việt thân thiện” để tranh thủ thời gian củng cố và xây dựng chính quyền cách mạng,...	1,50

Câu	Nội dung chính và hướng dẫn chấm	Điểm
	- Đối với Pháp: Chủ tịch Hồ Chí Minh kí Hiệp định Sơ bộ (6-3-1946) thực hiện hòa hoãn với Pháp, đẩy quân Trung Hoa Dân quốc về nước; kí Tạm ước Việt - Pháp (14-9-1946) tranh thủ thêm thời gian hòa bình để chuẩn bị lực lượng, chuẩn bị cho kháng chiến lâu dài;... - Đối với các nước xã hội chủ nghĩa: đầu năm 1950, Chủ tịch Hồ Chí Minh nỗ lực thiết lập quan hệ ngoại giao với Trung Quốc, Liên Xô,... để tranh thủ sự ủng hộ của quốc tế, phá thế bị bao vây, cô lập,...	
	<i>b) Kinh nghiệm...</i>	1,50
Câu 6 (3,0 điểm)	Cho thông tin, tư liệu sau: Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ VIII của Đảng Cộng sản Việt Nam (1996) tổng kết thành tựu 10 năm đầu đổi mới về đối ngoại như sau: “Phát triển mạnh mẽ quan hệ đối ngoại, phá thế bị bao vây cấm vận, tham gia tích cực vào đời sống cộng đồng quốc tế”. (Đảng Cộng sản Việt Nam, Văn kiện Đảng toàn tập, tập 55, NXB Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội, 2015, tr.351) a) Khái quát những thành tựu đối ngoại chủ yếu của Việt Nam trong 10 năm đầu đổi mới. b) Phân tích ý nghĩa của những thành tựu đối ngoại này đối với công cuộc Đổi mới ở Việt Nam.	
	<i>a) Những thành tựu về đối ngoại chủ yếu của Việt Nam...</i>	1,50
	- Tham gia giải quyết “vấn đề Cam-pu-chia”, bình thường hóa quan hệ ngoại giao với Trung Quốc (1991),... - Bình thường hóa và thiết lập quan hệ ngoại giao với Mỹ (1995),... - Củng cố và phát triển quan hệ với Lào, Cam-pu-chia,... - Trở thành thành viên của tổ chức ASEAN; mở rộng quan hệ với nhiều nước trên thế giới;...	
	<i>b) Phân tích ý nghĩa của những thành tựu...</i>	1,50
	- Việt Nam đã phá được thế bị bao vây, cấm vận; tạo được môi trường hòa bình, ổn định cho công cuộc Đổi mới; khẳng định đường lối đối ngoại của Đảng là đúng đắn;... - Tạo điều kiện huy động thêm nguồn lực quốc tế (thu hút đầu tư, tiếp cận nguồn vốn, công nghệ, kinh nghiệm quản lí,...) để phát triển kinh tế - xã hội,... - Thể hiện sự nỗ lực của Việt Nam trong tiến trình hội nhập kinh tế quốc tế,... - Vị thế của Việt Nam được nâng cao trên trường quốc tế; thể hiện sự đóng góp tích cực vào sự nghiệp chung của nhân dân thế giới vì hòa bình, độc lập dân tộc, dân chủ và tiến bộ xã hội,...	

Câu	Nội dung chính và hướng dẫn chấm	Điểm
Câu 7 (3,0 điểm)	Phân tích những biểu hiện của xu thế đa cực trong quan hệ quốc tế sau Chiến tranh lạnh (từ năm 1991 đến nay). Trong bối cảnh đó, Việt Nam thích ứng như thế nào?	
	<i>a) Phân tích những biểu hiện của xu thế đa cực...</i>	1,50
	- Sự gia tăng sức mạnh, vị thế và tầm ảnh hưởng về kinh tế, chính trị, quân sự,... của các nước lớn (Trung Quốc, Ấn Độ, Nga, Nhật Bản,...),... - Giải quyết các vấn đề toàn cầu (an ninh, môi trường, chủ nghĩa khủng bố, dịch bệnh,...) có sự tham gia của nhiều nước, không còn bị chi phối bởi một cường quốc duy nhất,... - Mỹ suy giảm sức mạnh tương đối trong tương quan so sánh với các cường quốc khác; phải đối phó với sự cạnh tranh của Trung Quốc, Nga,... - Vai trò của các trung tâm, tổ chức kinh tế, tài chính quốc tế, khu vực (EU, ASEAN, APEC,...) ngày càng lớn; sức mạnh mềm của các nước ngày càng có ảnh hưởng,... - Các nước đẩy mạnh chạy đua về công nghệ, nhất là những công nghệ mới trong cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư; đan xen giữa cạnh tranh và hợp tác giữa các nước,...	
	<i>b) Trong bối cảnh đó, Việt Nam thích ứng...</i>	1,50
<i>Một số gợi ý để tham khảo:</i> 1- Triển khai chính sách đối ngoại chủ động, tích cực (tăng cường hợp tác quốc tế; thúc đẩy ngoại giao song phương và đa phương; đề xuất các sáng kiến hòa bình); tăng cường hợp tác kinh tế (thúc đẩy thương mại tự do; hợp tác đầu tư; hợp tác phát triển...),...; 2- Tham gia giải quyết các vấn đề toàn cầu (biến đổi khí hậu, chống chủ nghĩa khủng bố quốc tế; an ninh mạng, dịch bệnh,...),...; 3- Tăng cường sức mạnh mềm trên trường quốc tế (đề cao tính chính nghĩa, yêu chuộng hòa bình; quảng bá văn hóa truyền thống;...);...		
Tổng số điểm toàn bài (Câu 1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7)		20,00

--- HẾT ---